

Ceremoniał

Szkoły Podstawowej

im. Karola Klobassy-Zrenckiego

w Żeglach

Najważniejszym zadaniem szkoły jest nauczanie dzieci i młodzieży oraz wychowywanie jej na świadomych obywateli. Podstawą funkcjonowania w społeczeństwie, obok wiedzy i umiejętności przekazywanych na zajęciach lekcyjnych, są kultura języka, właściwe zachowanie i szacunek dla tradycji. Dlatego należy uczyć młodzież zasad postępowania w różnych sytuacjach, takich jak organizacja obchodów świąt państwowych i uroczystości szkolnych. Jednym z dokumentów stanowiącym zbiór obowiązujących w szkole norm zachowania się jest Ceremoniał szkolny. Dokument przedstawia wykaz stałych uroczystości szkolnych i elementy tradycji szkoły. Dzięki tym zasadom szkoła ma możliwość kształtowania i wpajania podstawowych wzorców postaw i zachowań. Stwarza również uczniom okazję do przeżywania doniosłych chwil w życiu. Ceremoniał szkolny ma na celu określenie właściwego postępowania w czasie uroczystości a także wobec najważniejszych symboli państwowych i szkolnych. Nawiązuje on do tradycji szkoły i każdy uczeń placówki zobowiązany jest do jego przestrzegania.

I. W ceremoniale szkolnym eksponowane są następujące symbole państwowe:

- a) flaga,
- b) godło,
- c) hymn.

II. Do najważniejszych uroczystości, tworzących ceremoniał szkolny, zaliczamy:

- a) rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
- b) pasowanie na przedszkolaka,
- c) pasowanie na ucznia,
- d) Dzień Edukacji Narodowej,
- e) Święto Patrona Szkoły,

- f) pożegnanie uczniów kończących szkołę,
- g) uroczystości związane ze świętami narodowymi:
  - 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości,
  - 2 maja – Święto Flagi,
  - 3 maja - Święto Narodowe Trzeciego Maja,
- h) inne uroczystości nawiązujące do ważnych wydarzeń historycznych.

III. Na tradycje szkoły składają się również:

- a) prowadzenie kroniki szkolnej,
- b) przyznawanie tytułu Honorowego Obywatela Szkoły,
- c) rywalizacja sportowa o Puchar Dyrektora Szkoły,
- d) organizowanie Święta Szkoły,
- e) kultywowanie tradycji i obyczajów: andrzejki, mikołajki, klasowe wigilie, jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Ojca,
- f) przeprowadzanie akcji charytatywnych,
- g) Dzień Sportu,
- h) ślubowanie uczniów klas 1.

IV. Symbole państwowe

1. Godło i flaga są symbolami państwa, do których należy się odnosić z należną czcią i szacunkiem.
2. Znaki państwowe mają pierwszeństwo przed każdym innym znakiem, np. znakami samorządowymi, organizacji, instytucji, itp.
3. Miejscem pierwszym (uprzywilejowanym) jest zawsze prawa strona osoby stojącej tyłem do budynku lub na prawo od godła, patrząc od strony godła (tj. kierunek, w którym patrzy orzeł).
4. W heraldyce przyjmuje się odwrotny kierunek patrzenia, tj. nie z punktu widzenia obserwatora, ale z punktu widzenia godła lub flagi.

5. Znaki państwowe gospodarza mają pierwszeństwo przed równorzędnymi im w hierarchii znakami państwa, w imieniu którego odbywa się wizyta władz państwowych.
6. Tradycyjnie godło i flaga pełnią rolę szczególnych znaków informacyjnych - należy je umieszczać w takich miejscach i w takiej liczbie, aby te role spełniały.
7. Używanie godła i flagi musi być zgodne z wzorami określonymi w ustawie.
8. Godła i flagi powinny być utrzymywane w czystości i w dobrym stanie fizycznym, tj. niezniszczone, nieuszkodzone, niezgniecione, niepostrzezione, niewyblakłe, itp.
9. Natychmiast należy reagować w przypadkach zanieczyszczenia (np. spowodowanego warunkami atmosferycznymi) lub uszkodzenia.
10. Godła i flagi powinny być przechowywane w czystym pomieszczeniu, w sposób zabezpieczający je przed zniszczeniem lub kradzieżą.
11. Wycofane z użycia godła i flagi nie mogą być wyrzucane do śmietnika lub porzucane w przypadkowych miejscach, ale powinny być gromadzone i niszczone w sposób godny, najlepiej palone, po pozbawieniu ich cech używalności. Metalowe tablice z godłem należy dokładnie zamalować przed zezłomowaniem lub pociąć.

V. Godło

1. Godło należy umieszczać w sposób zapewniający mu należną cześć i szacunek.
2. Poza wizerunkiem godła zgodnym z ustawą, możliwe jest eksponowanie wizerunku orła artystycznie przetworzonego, jednak nie może on zastępować wizerunku ustawowego.
3. Umieszczenia godła:
  - a) na zewnątrz: tablica z godłem powinna zostać umieszczona po prawej stronie wejścia do budynku, a poniżej niej tablica z nazwą szkoły.
  - b) wewnątrz: w korytarzu głównym, sekretariacie szkoły, gabinecie dyrektora, pokoju nauczycielskim, bibliotece i wszystkich salach lekcyjnych.

4. Pozycja godła w pomieszczeniu: najlepiej na ścianie na wprost wejścia, nad biurkiem urzędnika albo na innej ścianie w miejscu widocznym od wejścia. Na tej samej ścianie lub części ściany, na której umieszczone jest godło, nie należy umieszczać innych obiektów (np. kalendarze, obrazy, zdjęcia, tablice itp.).

VI. Flaga

1. Flaga państwowa może być wyeksponowana na stałe przed urzędem, np. przy wejściu, w celu podkreślenia, że jest to urząd państwowy; w nocy flaga powinna być oświetlona.
2. W ustawie rozróżniono dwa sposoby eksponowania flagi. Można umieszczać ją na drzewcu na ścianie budynku lub w jego wnętrzu, a także wciągać na maszt przed budynkiem – tzw. podnoszenie flagi.
3. Zgodnie z ogólnie przyjętym zwyczajem flagę podnosi się do godziny 8.00 rano, a opuszcza się o zachodzie słońca.
4. Sposób eksponowania flagi powinien służyć przekazaniu odpowiedniego komunikatu:
  - a) przed budynkiem - podkreśla publiczny charakter obiektu,
  - b) wewnątrz - potwierdza komunikaty zewnętrzne, a wystawienie jej obok godła państwa lub organizacji dopełnia symbolikę państwową lub organizacyjną,
  - c) umieszczenie większej liczby flag państwowych jest oficjalną dekoracją, akcentującą uroczystość państwową lub narodową.
5. Podczas uroczystości, rocznic i świąt państwowych:
  - a) flaga podniesiona przed siedzibą, a ponadto budynek powinien być dodatkowo udekorowany flagami,
  - b) jeżeli uroczystość, rocznica lub święto przypada w przeddzień dni wolnych od pracy, flagi mogą być podniesione przez kilka dni, z tym, że jeżeli są pozostawione na noc, to powinny być oświetlone,
  - c) wielkość flagi powinna być dostosowana do wielkości obiektu (nieodpowiednie jest umieszczanie bardzo małej flagi na dużym obiekcie

lub odwrotnie) oraz warunków otoczenia (np. zbyt długa flaga, sięgająca głów przechodniów).

6. Szczegółowe wskazówki, dotyczące postępowania z flagą państwową:
  - a) na fladze nie wolno umieszczać ani przyczepiać do niej żadnego znaku, litery słowa, liczby, czy jakiegokolwiek rysunku;
  - b) gdy flaga jest wywieszona, powinna zajmować pozycje uprzywilejowaną. Flaga powinna być tak umieszczana, aby nie dotykała podłoża, podłogi lub nie była zamoczona w wodzie;
  - c) flaga powinna być zabezpieczona przed zniszczeniem, zerwaniem lub upadkiem na ziemię;
  - d) podczas ulewy lub przy bardzo silnym wietrze flagę należy zdjąć. Jeżeli jednak musi być wywieszona (np. podczas wizyty oficjalnej), należy dbać, aby nie uległa zniszczeniu lub zerwaniu. Jeśli do tego dojdzie, należy ją bezzwłocznie zdjąć;
  - e) flaga powinna być wciągana na maszt i opuszczana w sposób energiczny, a jeżeli podczas jej podnoszenia jest wykonywany hymn, tempo podnoszenia flagi należy dostosować do czasu wykonywania hymnu (zacząć i skończyć jednocześnie);
  - f) jeżeli flaga RP jest umieszczona na pojeździe, powinna znajdować się po jego prawej stronie;
  - g) jeżeli flaga jest umieszczona na podium mówcy, powinna znajdować się na prawo od mówcy, zwróconego twarzą do słuchaczy lub płasko na ścianie, nad mówcą lub za nim;
  - h) po przecięciu wstęgi w barwach państwowych z okazji uroczystości otwarcia jakiegoś obiektu lub odsłonięcia pomnika, wstęgę należy zabezpieczyć, aby nie upadła na ziemię, nie leżała na ziemi, ani nie była deptana;
  - i) jeśli używa się flagi do przykrycia posagu lub pomnika podczas uroczystości jego odsłaniania, nie można dopuścić, aby flaga upadła na ziemię;

- j) w przypadku ogłoszenia żałoby narodowej flagę wywiesza się opuszczoną do połowy masztu w ten sposób, że podnosi się ją do samej góry, a następnie opuszcza do połowy masztu; przy jej zdejmowaniu podobnie: należy najpierw podnieść ją do samej góry, następnie opuścić całkowicie. Jeżeli nie ma takiej możliwości (brak masztu), żałobę można wyrazić wywieszając czarną flagę na pozycji na lewo od flagi państwowej lub poprzez przymocowanie do drzewca czarnej wstęgi;
- k) instytucja odpowiedzialna za organizację obchodów, podczas których używane są flagi z papieru, powinna zapewnić odpowiednie warunki do ich zebrania po zakończeniu uroczystości oraz odpowiedniego zniszczenia; flagi nie powinny być wyrzucane do śmietnika ani rzucone na ziemię.

7. Eksponowanie flagi RP z innymi flagami, np. organizacji krajowych, innych krajów lub organizacji międzynarodowych:

- a) jeżeli wraz z flagą RP eksponowane są flagi różnych krajów i organizacji, maszty powinny być tej samej wysokości;
- b) flaga RP powinna być podnoszona jako pierwsza i opuszczana jako ostatnia;
- c) flaga państwowa nie powinna być wywieszana na jednym maszcie lub drzewcu razem z inną flagą lub flagami;
- d) jeżeli flaga państwowa jest eksponowana w jednej linii z innymi flagami (np. samorządowymi) lub flagami innych krajów, powinna zajmować pozycję uprzywilejowaną, tj. skrajną na prawo;
- e) flagi organizacji międzynarodowych (np. Unii Europejskiej lub NATO) nie mają statusu flag państwowych i powinny zajmować drugie miejsce w stosunku do flagi państwowej, tj. po lewej stronie.

8. Zasady umieszczania większej liczby flag:

- a) dwie flagi oraz cztery i więcej: pozycja uprzywilejowana skrajna i po prawej stronie (flaga RP powinna być po prawej stronie, następnie flagi gości umieszczone wg nazw państw w porządku alfabetycznym -

w języku polskim, angielskim, francuskim lub innym, zależnie od okoliczności);

b) trzy flagi: pozycja uprzywilejowana w środku, drugie miejsce po prawej stronie, trzecie po lewej (np. flaga gospodarza w środku, flaga gościa po prawej stronie, flaga organizacji międzynarodowej, np. (UE) po lewej stronie.

c) Gdy flaga państwowa jest umieszczona przy ścianie z inną flagą na skrzyżowanych

drzewcach, flaga RP powinna być umieszczona po prawej stronie, a jej drzewce powinno być umieszczone przed drzewcem drugiej flagi.

VI. Hymn

Hymn państwowy jest pieśnią patriotyczną o zasięgu ogólnokrajowym, stanowiącą odbicie i uzewnętrznienie poczucia wspólnoty i odrębności narodowej, wyrażającą uczucia zbiorowe wobec symboli, tradycji i instytucji narodu polskiego. Hymnem Polski jest *Mazurek Dąbrowskiego – Pieśń Legionów Polskich we Włoszech* napisana przez Józefa Wybickiego we Włoszech w Reggio w 1797 roku, ustanowiona przez Sejm RP hymnem państwowym 26 II 1927 roku. Hymn winien być śpiewany przez wszystkich zgromadzonych podczas uroczystości państwowych i szkolnych. Podczas wykonywania hymnu państwowego obowiązuje postawa zasadnicza, zachowanie powagi i spokoju oraz zdjęcie nakrycia głowy przez mężczyzn.

Symbole stanowią nierozzerwalną część tradycji Polski i Polaków. Poszanowanie dla nich powinno stać się zewnętrzną oznaką patriotyzmu i poświęcenia Ojczyźnie. Otaczanie symboli RP czcią i szacunkiem jest prawem i obowiązkiem każdego z nas, dlatego powinniśmy reagować na wszelkie przejawy braku czci i szacunku oraz zgłaszać to odpowiednim organom.

VII. Przebieg uroczystości szkolnych

1. Akademie szkolne odbywają się w miejscu najbardziej reprezentacyjnym, zazwyczaj na głównym korytarzu na parterze.
2. Wejście dyrektora szkoły wraz z zaproszonymi gośćmi na początku uroczystości, gdzie zgromadzona jest młodzież, powinno być zapowiedziane przez prowadzącego słowami: *Szanowni zebrani: pani/pan (imię i nazwisko), dyrektor Szkoły Podstawowej imienia Karola Klobassy – Zrenckiego w Żeglcach*". W tym momencie uczniowie powinni przyjąć postawę stojącą.
3. W czasie apeli i akademii szkolnych uczniowie ustawiają się lub siadają klasami od 0 do VI przodem do prowadzących apel lub akademię.
4. W dniu, w którym odbywają się uroczyste apele, akademie lub inne święta, sprawdzian szóstoklasistów, uczniowie zobowiązani są do noszenia stroju galowego: chłopcy białe koszule, krawat, ciemne spodnie, natomiast dziewczynki białe bluzki i ciemne spódniczki.
5. Strój galowy obowiązuje również uczestników konkursów pozaszkolnych.
6. Przebieg akademii:
  - 1) rozpoczęcie: odśpiewanie hymnu na komendę „Do hymnu”, powitanie zaproszonych gości, nauczycieli, pracowników szkoły, rodziców, uczniów,
  - 2) część oficjalna: przemówienie dyrektora szkoły, ewentualnie innych chętnych do zabrania głosu,
  - 3) część artystyczna,
  - 4) zakończenie akademii, podziękowanie tym, którzy przygotowali apel i gościom za przybycie, ewentualnie zaproszenie na poczęstunek.

VIII. Ślubowanie pierwszoklasistów

1. Pasowanie na ucznia odbywa się w czasie uroczystej akademii 14 X lub w okolicach tej daty.

2. Uczniowie klasy I stoją na baczność, mają wyciągnięte ku górze dwa palce prawej ręki i powtarzają za wychowawcą rotę ślubowania, inni uczestnicy przyjmują postawę stojącą.
3. Rota ślubowania: *„Ślubuję być dobrym uczniem, dbać o honor mojej szkoły i klasy. Będę uczył się dobrze, służył pomocą słabszym, słuchał nauczycieli i przełożonych. Postawą swoją będę sprawiał radość wychowawcom i rodzicom, by wyrosnąć na dobrego i wzorowego Polaka.”*
4. Dyrektor szkoły pasuje na ucznia nakładając mu na prawe ramię ozdobny ołówek i równocześnie wypowiadając słowa *„Pasuję cię na ucznia Szkoły Podstawowej imienia Karola Klobassy – Zrenckiego Żegluch”* i wręcza dyplom pasowania na ucznia oraz legitymację szkolną.

IX. Precedencja

Uroczystości są także okazją do zapraszania ważnych gości. Istotną kwestią jest zwrócenie uwagi na kolejność powitania, przemawiania oraz zajmowania miejsc przez poszczególnych zaproszonych. W Polsce precedencja uzależniona jest od zajmowanego stanowiska, a także jego umocowania konstytucyjnego, rozróżnienia administracji rządowej lub samorządowej.

Precedencja na uroczystościach szkolnych

A.

- 1 1. Biskup
- 2 2. Wojewoda
- 3 3. Marszałek województwa
- 4 4. Przewodniczący Sejmiku województwa
- 5 5. Burmistrz (wójt, prezydent miasta)
- 6 6. Kurator oświaty
- 7 7. Radny wojewódzki
- 8 8. Radny powiatowy
- 9 9. Radny gminy (miasta)
- 10 10. Wizytator KO

- 11 11. Sekretarz miasta
- 12 12. Inspektor wydziału oświaty
- 13 13. Przewodniczący rady rodziców
- 14 14. pozostali goście

B.

- 1 1. Proboszcz
- 2 2. Starosta
- 3 3. Wicestarosta
- 4 4. Członek zarządu powiatu
- 5 5. Przewodniczący rady powiatu
- 6 6. Wicekurator oświaty
- 7 7. Radny powiatu
- 8 8. Dyrektor (naczelnik) wydziału oświaty
- 9 9. Wizytator KO
- 10 10. Inspektor wydziału oświaty

C.

- 1 1. Proboszcz
- 2 2. Burmistrz (wójt)
- 3 3. Wicestarosta
- 4 4. Wiceburmistrz
- 5 5. Radny powiatowy
- 6 6. Sekretarz powiatu
- 1 7. Dyrektor (naczelnik) wydziału oświaty
- 2 8. Wizytator KO
- 3 9. Przewodniczący rady rodziców .

Do kardynała zwracamy się „Jego Eminencjo”, do arcybiskupa, biskupa, ambasadora zwracamy się „Jego Ekszelencjo”.

Od przedstawionej powyżej propozycji mogą być odstępstwa wynikające ze szczególnej roli, pozycji lub wieku zapraszanego gościa, którego gospodarz uroczystości pragnie szczególnie uhonorować.

Chcemy być szanowani - szanujmy swoje symbole.

To proste stwierdzenie odnosi się do symboli, które decydują o tożsamości naszego państwa, stanowią nierozzerwalną część tradycji Polski i Polaków. Poszanowanie dla nich powinno stać się zewnętrzną oznaką patriotyzmu i szacunku dla własnego kraju i narodu.

Dokładne informacje na temat ceremoniału i savoir vivre'u znajdują się w książce Tomasza Orłowskiego „*Protokół dyplomatyczny. Ceremoniał i etykieta.*” Warszawa, 2006.

Wykaz aktów prawnych dotyczących symboli, barw narodowych oraz hymnu państwowego:

1. Konstytucja RP (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483)
2. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 2 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. Nr 235 poz.2000)
3. Ustawa z 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2005 Nr 172 poz. 1439)
4. Ustawa z 20 lutego 2004 r. o zmianie ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2004 Nr 49 poz. 467)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z 7 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad podnoszenia flagi państwowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej przez polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne oraz inne oficjalne przedstawicielstwa i misje za granicą (Dz. U. 2002 Nr 34 poz. 324)
6. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 października 1990 r. w sprawie ochrony nazwy państwa polskiego (M.P. 1990 Nr 39 poz. 306)
7. Ustawa z 18 maja 1990 r. o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym oraz innych ustaw (Dz. U. 1990 Nr 34 poz. 199)
8. Ustawa z 9 lutego 1990 r. o zmianie przepisów o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1990 Nr 10 poz. 60)
9. Ustawa z 10 maja 1985 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego i prawa o wykroczeniach (Dz. U. 1985 Nr 23 poz. 100)
10. Ustawa z 31 stycznia 1980 roku o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 7 poz..18 ze zm.)
11. Dekret z 7 grudnia 1955 roku o godle i barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. Nr 47, poz. 3146 ze zm.)